

Onderwerp: **Archeologie, voorstel tot aanpassing van de ondergrenzen.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met een oppervlakte van 10.000 m² in gebieden met een lage archeologische verwachting voor grondversturende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;
2. In te stemmen met een oppervlakte van 1.000 m² in gebieden met een middelhoge archeologische verwachting voor grondversturende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;
3. In te stemmen met een oppervlakte van 250 m² in gebieden met een hoge archeologische verwachting voor grondversturende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;
4. In te stemmen met een oppervlakte van 0 m² voor zichtbare terreinen met archeologische waarde voor alle grondversturende werkzaamheden;
5. In te stemmen met een oppervlakte van 0 m² voor niet zichtbare terreinen met archeologische waarde voor grondversturende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;
6. In te stemmen met een oppervlakte van 100 m² voor historische dorpskernen voor grondversturende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;
7. In te stemmen met de bevoegdheid om archeologisch onderbouwd van bovenstaande grenzen af te wijken;
8. het nemen van selectiebesluiten te delegeren aan burgemeester en wethouders.

1. Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) op 1 september 2007 is het archeologisch bestel veranderd. De gemeente is daarbij een belangrijke rol gaan spelen. Gelet op het bepaalde in de Monumentenwet 1988 moet bij ruimtelijke plannen rekening worden gehouden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten (artikel 39, 40 en 41 van de Monumentenwet 1988). Uitvoeisel daarvan is onder meer de onderzoeksplicht bij bestemmingsplannen, bestemmingswijzigingen, bouw- en sloopvergunningen etc., waarbij alleen voor plannen kleiner dan 100 m² een uitzondering geldt. Deze zijn in principe vrijgesteld van archeologisch onderzoek. De gemeenteraad kan hiervan afwijken (ex artikel 41a van de Monumentenwet 1988), waarbij uit de beantwoording van Eerste Kamervragen blijkt dat alleen kleine plannen (huis- tuin en keukenplannen) hiervoor in aanmerking komen en dat er een archeologisch inhoudelijke motivering bestaat.

Op basis van een analyse "Mag het iets minder zijn" (die voor u ter inzage ligt) van de archeologische rapporten van drie Vallei-gemeenten (Barneveld, Nijkerk en Wageningen) wordt voorgesteld om de genoemde ondergrenzen aan te passen. Een dergelijk voorstel is of zal worden gedaan aan alle Vallei-gemeenten.

2. Door de raad gestelde kaders

Raadsbesluit van 18 november 2008.

3. Effect

a) Meetbaar effect:

Het aantal uitgevoerde onderzoeken en rapporten zal met enkele tientallen procenten afnemen. Voor de hoofdzakelijk kleine particuliere opdrachtgevers betekent het een financiële besparing van € 1500 – 3000,-- Ambtelijk betekent het een besparing van ca 2 uur per uitgevoerd onderzoek.

b) Maatschappelijk effect:

Naar verwachting gaat de verhoging van de ondergrens niet ten koste van de kennis van ons archeologisch erfgoed. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat tijdens de uitvoering alsnog archeologisch relevante resten worden aangetroffen. Hiervoor geldt op basis van de Monumentenwet 1988 een meldingsplicht. Aanvragers zullen minder vaak geconfronteerd worden met de verplichting tot archeologisch onderzoek. Er ontstaat minder afbreukgevaar voor het draagvlak voor cultuurhistorie doordat initiatiefnemers niet geconfronteerd worden met niet-zinvol onderzoek.

C) Agrarisch effect:

Het normale agrarische gebruik en de daaruit voortvloeiende jaarlijkse werkzaamheden vallen buiten de bovengenoemde regeling en worden niet belemmerd.

4. Argumenten

De verhoging van de ondergrens heeft geen nadelige gevolgen voor de kennis van het bodemarchief. Uit onderzoek is gebleken dat met uitzondering van historische kernen en archeologische terreinen bij kleine plannen veelal geen relevant archeologische belangen in het geding zijn. Het betreft een verlichting van regelgeving.

5. Kanttekeningen

In gebieden met een lage verwachting betekent het een verzwaring van de bestaande situatie (geen onderzoek). Het aantal plannen boven de ondergrens van 10.000 m² in de zone met lage verwachting is beperkt. Het creëert wel een extra afwegingsmoment, waardoor bijzondere locaties niet aan de aandacht ontsnappen (bruggen/voordes, watermolens, kasteelterreinen, deposities etc.).

In afwijking van de nota stellen wij u niet voor een grens op te nemen voor historische stadskernen, omdat die, in tegenstelling tot Nijkerk en Wageningen, niet aanwezig zijn.

Binnen een plangebied wordt de hoogste archeologische verwachting als uitgangspunt genomen bij de afweging welke ondergrens van toepassing is.

De ondergrenzen zijn van toepassing op alle vergunningen die vanaf 1 oktober 2010 onder de Wabo vallen en voor bestemmingsplanherzieningen.

6. Uitvoering

Planning:

De nieuwe ondergrenzen worden verwerkt in de nieuwe bestemmingsplannen. Voor wat betreft de reeds vastgestelde bestemmingsplannen geldt het daarin verwoorde regiem.

Communicatie:

Intern worden de betrokken afdelingen via een e-mail op de hoogte gesteld, bovendien zal de regio-archeoloog de strekking hiervan toelichten aan de relevante afdelingen.

Door het ook via een persverklaring openbaar te maken laat de gemeente zien de archeologie serieus te nemen en tegelijkertijd aan te geven dat het de inwoners niet nodeloos wil belasten met archeologisch onderzoek.

Evaluatie/controle:

Eind 2010, begin 2011 zal het onderzoek worden uitgebreid met gegevens van de gemeente Ede. De verwachting is dat het voorgestelde beleid niet bijgesteld hoeft te worden.

Voorgesteld wordt om de resultaten van de onderzoeken in de komende jaren te blijven monitoren om op basis daarvan in 2012 een nieuw evaluatiemoment in te lassen.

7. Risico's, kosten, baten en dekking

Door de nieuwe ondergrenzen en de wijzigingsbevoegdheid is de verwachting dat het aantal uitgevoerde onderzoeken de komende jaren sterk daalt, waardoor voor de opdrachtgevers een besparing van in totaal ca. € 50.000,-- op jaarbasis wordt gerealiseerd. Het beoordelen van de rapporten en de daarin voorgestelde adviezen levert naar verwachting een vergelijkbaar bedrag op. Voorafgaand aan een onderzoek moet eerst worden beoordeeld of een onderzoek ter plaatse zinvol is. Dit kost de regio-archeoloog naar verwachting maximaal 0,5 uur (inclusief schriftelijke motivatie in geval wordt afgeweken van de geldende ondergrens 1 uur).

Beoordeling van de rapportage in geval van kleine onderzoeken kost inclusief motivatie 1 uur, indien wordt afgeweken van het voorgestelde advies 1,5 uur.

In geval van grotere plannen (waar het gehele traject bestaat uit verkenning, offertes, programma's van eisen, beoordeling rapporten etc.) is het niet mogelijk om op voorhand over de tijdsbesteding uitspraken te doen.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
D. Bakhuizen J.A.M.L. Houben

Stukken die ter inzage liggen:
Notitie: Mag het iets minder zijn.